

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 5.— Núm. 184.— Diumenge 21 de Febrer de 1904.

LO QUE VOLEM

Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Cortes catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia ls plets y causas; volém ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya. (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Si, som diferents

Mentres lo Catalanisme és concretat a fer actes literaris y enlairar l'art y las cosas de la nostra terra, may a la gent del Centre li passà pel magi de titllarnos de mals patriotas ni de separatistas, ni's preocupà de si eram pòchs o si eram molts los que desitjavam y treballavam per assolir las ideas que integran lo programa catalanista; però totjust nos proposarem intervindre en la cosa pública y anarem a la lluita en las eleccions tant legislativas com administrativas, perquè aixís ho volia y ho demanava la gent sensata y tot aquell que desitjava que la corrompuda administració de l'Estat espanyol emprengués altres camins dels seguits fins avuy, ja que de no ferho aixís, molt prompte'ns anavam dret a la *debacle*, se desferen en insults, contra nosaltres y excitaren a las demés regions pera que'ns tinguessin com a mals germans, fent-loshi creure que'ls que predicavam a favor del regionalisme eram solzament quatre desequilibrats; y fins la seva mala intenció arribava a presentarnos com a gent mal educada, *grosera* y no sabem quantas cosas més.

Aixís és que, moltes vegades, al vindre a aquesta terra gent d'altres regions, quasi los hi feya temensa de trobarse ab un catalanista, perquè ab l'impressió que tenian creyan trobar en nosaltres a sers estranys o semiferas. Però al veure y ferse càrrech que eram gent correcta y com cal, no podian avenirse'n ni arribavan a comprendre lo per què eram tan malvolguts, ni l'intenció que'ls guiava a la gent d'allà al dir que per aquí eram diferents d'ells.

En part ja'n tenen de rahó, perquè si val a dir la veritat no'n som ni gairebé ho volèm ésser com ells. Aquí no'ns agrada la tabola, ni tenim de bon tros tanta afició al *torero* y al *genero chico*. Ademés, lo nostre caracter és, si's vol, més aixut y no acostumem emplear tanta retòrica com ells, ni'ns deixem portar de la primera impressió pera obrir los cors a l'amistat. Aquí, abans de dirnos amichs d'una persona y de ferli part en las nostras penas o alegrías, meditem bé si l'aital persona és prou sèria y digna pera donarli'l nom de amich.

Per altra part, una de las cosas que diferencia més lo caracter ètnich de la nostra rassa del de la gent d'enllà de l'Ebre, és la poca afició que tenim a pertanyer y viure dintre'ls viciosos centres burocràtics; aquí hi ha més afició al treball y'ns enorgulleix més guanyarnos lo nostre pà de cada dia, fent treballar l'entemiment iniciant empreses mercantils y industrials; tenim més ambició y no'ns acontentem això de cobrar nòmina. Al parlar aixís no'ns referim a totas las demés regions en general, donchs massa sabem que n'hi ha d'altres com la nostra: nos referim a aquelles que tot ho fan de la política y sols saben viure amparadas per las corrupcions centralistas, ja que aquestas són las que malparlan de nosaltres y las que cercan o inventan embolicchs pera denigrarnos.

Si fem remarcar cada dia més la diferencia que hi ha entre uns y altres. Però, aixís com ells obran moguts per l'odi y per l'enveja, mostremlos nosaltres que sabem ser compassius y misericordiosos ab los desgraciats, y que no sia solzament diversitat de caracter lo que'ns divideix, sino diversitat de sentiments. No hi fa res, deixèmos dir y deixèmos fer. Com més nos envegin, més proba serà de que som superiors a ells. Nosaltres, sense fer cas de que ells sols saben despreciarnos, fem la nostra via estimant y enlairant molt, però molt, tot lo que pertany a Catalunya, sens per això menyspreuar lo d'ells y aixís los hi demostrarem que'ls nostres cors són

tan grans que a més de l'amor a Catalunya hi ha cabuda també pel d'Espanya. L'amor al prohisme será sempre una virtut.

Ruskin Hall en acció

No'ns proposem fer una crítica de l'admirable y profundissima obra de nostre país Cebrià de Montoliu: de «Institucions de cultura social». So's dirèm que la creyem una obra civilisadora, capassa per si sola d'aixecar l'esperit, de guiar opinions, de donar llum a tota una generació que més o menys inconscientment desitja instrucció y educació, desitj que's manifesta moltes vegades per la falta de confiança, per lo poch crèdit que li mereixen ideas que no pot profundisar y homes de dos o més caras a la llum del dia y vanidosament ostentadas.

Gran obra són los «Settlements», admirable sacerdoti, de probable martiri moral pera'ls que plens d'entusiasme's llensan a l'humana obra de transformar cervells y cors en bé individual y social; mes, lo que més fredament connou, lo que sembla més fácil de conseguir, d'implantar y de treure promptes y fàcils beneficis, lo que'l poble agafaria també aquí ab entusiasme, rivalisan en lo desitj d'apendre, creyem que serian los «Ruskin-Halls».

«Què és més que un «Ruskin-Hall» l'emocionant «Associació escolar Robert», constituída a Barcelona per un grupo de noys de l'Institut, de dotze y tretze anys? Pensan aqueixos aprendents de sabi, ab un rahanament teòrich just, mes no sempre pràctich per desgracia, que d'administrarlos ciencia ja se'n cuidaran los sacerdots de l'ensenyansa, y poch a poch lo seu cervell anirà augmentant en coneixements fins arribar a posseir lollas d'unió que agermana a tots los homes del món, fins arribar a ésser també components de l'exèrcit de la Ciencia. Però miran avant y no veuen medi de que se'ls donguin coneixements de sa terra estimada, de l'Historia y Geografia de la mateixa, y resolent ensenyarse els mateixos, fundan potser lo primer «Ruskin-Hall» d'Espanya, causant l'admiració de tothom que veu en los noys una serenitat de judici superior a la dels homes, un desitj de ser y de saber més gran en qui de moment menys ho necessita y que fa esperansar que la generació que puja, és una generació forta, honrada, treballadora y que's preocupa d'evar a l'home pera dignificar la societat.

Feu sentir a l'obrer la justa satisfacció de conseguir ell mateix donarse cultura, de dignificarse ell mateix. Prediquen «Ruskin-Halls», allí hi poden aprendre tot lo que'ls fa més falta de moment pera donarse'l convenient bany de cultura y ferlos desitjar augmentar lo seu caudal de coneixements; no tenim cap dúpte de que hi hauria verdadera emulació pera saber més cada dia.

Aquesta indispensable cultura que s'ha d'improvisar, que és lo que verdaderament ha de dignificar a l'obrer, és precis que sigui lo més extremadament popular. Es l'obrer lo que hauria de sentir l'immensa satisfacció d'educarse y veures progressar.

Ja en algunas naciones d'Europa se comensa a dir que l'extensió universitaria és d'escasissims resultats, y s'abandona aqueix procediment com improductiu. Solament aquí hi donem extraordinaria importancia, y'ns empenyem en no fer cas d'experiencias agenas, totsus en volguer escarmentar en cap propi.

Un gran libre, senyor Montoliu, un hermós y pràctich libre, tot just publicat, dona ja fruit. ¡Avant! Fomentem lo «Ruskin-Hall»!

Memento homo

Ja som en temps de Quaresma: A tots los homes de bona voluntat los hi han parlat en llati aquesta setmana.

Allò que diuen del *Memento homo* et... et... francament—fa uns anys que'm produex pessim efecte d'ensà que a Barcelona hi ha un extorero que usa aquest pseudònim. Casi bé seria cosa de treurelo aquest verb y posarnhi un altre, que aixís no tindria tanta olor de caciquisme aquesta cerimonia de la cendra que ja de sí fa posar los pels de punta.

Memento homo quia pulvis est diuen y un afegeix *in pectore*; perquè ets no solzament pols sino fanch y llot d'aquesta immensitat que's mou al compàs d'una música que'ns fa ballar sense ganas, sense goig, sense alegria; súbdits d'un poder central que'ns doblega al pes de mil tributs, que'ns diu sempre que som macos, que molt nos promet sens res atendre, tractantnos a baqueta, y que quan alguna representació tractem de ferli pera mostrar los agravis rebuts, dona per resposta un'altra estreta de clau a la rosca que sempre nos apreta.

Qousque tandem.... Deixemho correr, no'ns enredem que la Quaresma que ara comensa és llarga, y si podem mestrestant gastar mitja pau profitèmla. Aixís queda temps pera pensar que cap mal és de durada sempiterna y que després d'horrorosa tempesta més hermós y brillant apareix lo primer raig de sol que vé a ferir la nostra vista enlluernada. *Post nubila Phœbus*.

Altra volta llatinada. Dispensèume; del dimecres de Cendra ensà, de quan vaig tornar a sentir allò del *Memento* que no me'l puch treure del cap lo llati. En llati penso, menjo y bech y tot lo sant dia'l passo per casa registrant frontissas y calaixos, claus y panys, unantho tot ab sabó y oli. Saben perquè ho faig? perquè vagin llatinas també las calaixeras, las portas, las finestras, puig sempre m'ha agradat la conseqüencia.

Memento homo.... Oh! y què se me'n venen de reflexions! Podriam parafrasejarla aquesta advertencia saludable a molts y molts. Als uns los hi podriam recordar que quan se vá, per exemple, a la Cort a cercar naps, no s'ha de tornar parlat de cols; a aquells que'ls han enviat de llunyans terras a escanyarnos, que de vegadas lo treginer fa un compte però'l rugh ne fa un altre; a aquells que tants desitjos de fer justicia mostran, no han d'esperar a anarhi ab l'amenassa de que'ls hi portin per l'orella; y als poruchs y egoistas electors de Tarragona, a qui la fantasia de la revolució tanta por feya, que recordin també, que reflexionin lo que n'han tret de fer retirar a sas casas als que coratjosament son pit oferian a las iras y als cops dels cacichs y dels revolucionaris, preferint la gent de sempre, tant y tant gastada, sens esma, sense energia pera oposarse a las exigencias del poder central que tan sols mira son propi benestar y proba d'obtenirlo, malgrat se mori tothom, caigui qui caigui.

Memento homo.... Ja tornen a serhi. No ho estranyeu; avuy la nota és molt tristoya. Tot han d'ésser recordansas. Als catalanistas d'aquests indrets recordo que tots han de treballar per nostra causa; que és necessari que aquest nostre periòdich se divulgui y que entri per arreu, que llevor sembri; que aixís se fa patria, fent entrar la convicció dins dels que dubtan y'l dubte dins del cor deis que fins avuy no's prenen la molestia de pensarhi.

Ja ho haveu vist y suposo que la vostra alegria haurá sigut tan gran com la mia propia. Ja las casillas consumeras, signe evident de l'avens d'un poble, tornan a alsar sas encisadoras siluetas; lo goig era tan gran a l'acabarlas, que fins pera solemni-

sar la llur coberta s'hi varen enlairar las corresponents banderas. Com si cadascuna d'ellas, al finirse, portés a Tarragona nou elemente de vida prodigiosa; un altre grà d'arena pera construir son definitiu sepulcre; trama y urdit a l'ensempera pera fabricar la seva mortalla.

Las altras, las que aquestas sustitueixen, foren cremadas no fá gaire pel furor del poble.

Aquestas novas. *Memento homo quia*....

OMEGA

LO PERILL GROCH

Lo conflicte rus-japonès quals preliminaris estem presenciant, ha despertat l'afició a l'estudi més o menys sincer y exacte de las rasses que poblan l'extrèm Orient. Costums, llegislació, indumentaria, geografia, religió, art, exercit, marina, etc., tot lo que d'aprop o de lluny puga referirse a aquells paisos, té avuy un interès extraordinari, una actualitat pocas vegadas vista per lo atractiva y unánimament observada.

Generalment, no obstant, la gent se preocupa més de la lluita militar, entre Rússia y'l Japó, de comparar unas esquadras ab altras, d'establir parallels entre l'instrucció, sagacitat y forsa d'uns y altras combatents, és a dir, de lo que directa o indirectament pertany al ram de la guerra, que no pas de la lluita econòmica de fa bastants anys iniciada y cada dia més ferma entre l'Orient y l'Occident.

La Xina, l'India y'l Japó, amensan lo vell continent y fins la joye América ab una competencia comercial y industrial que pot tenir conseqüencias terribles. Aquells pobles, dels qui Europa tant s'ha preocupat ab hipòcritas desitjos de civilisació y ab ben manifestes intents d'explotació y de ganancia, han sapigut aprendre en poch anys y fins perfeccionar en alguns rams los avensos de las industrias, y aprofitantse de la facilitat de comunicacions, omplan los mercats europeus de mils distints productes que abans aquí sols se fabricavan, igualantlos en perfecció y superantlos de bon tros en baratura.

Obeeix això als joraals reduidissims que guanyan los obrers lo mateix al Japó que a la Xina y a l'India, perquè ab prou feynas tenen necessitats, donchs viuen ab vint o vint y cinch cèntims al dia, mentres a Europa (incloenthi'l Nord d'Espanya) lo treballador no pot viure ab gaire menys de tres o quatre pessetas. L'economia ab que's produexen los articles a l'extrèm Orient, queda explicada al dir que a l'India y al Japó, per exemple, lo jornal dels treballadors de fabrica no puja casi may a més de 50 cèntims de franch diaris, no essent gaire superior a n'aquest lo sòu que guanyan los quefes o directors de grans manufacturas.

M. de Mandat-Grancey, cita una fabrica, prop de Calcuta, ahont hi treballan més de 1.500 operaris, tenint lo subdirector indigeia un sòu que no arriba a 20 franchs al mes. La fabrica de filats de Kanegafuchf, al Japó, té uns 6.000 obrers que treballan rellevantse dia y nit, dotze horas cada hù, y'ls jornals són aproximadament de 50 cèntims diaris, pagats en plata, que a la plassa no val gaire més que la meitat de l'or. Heus aquí, per altra part, segons lo resum estadistich de l'Imperi del Japó, publicat lo 1897 a Tokio per M. Hanabusa, quefe de la secció d'estadística, lo sòu mitj d'alguns rams de treballadors: agrícols, 0'32 franchs al dia; impressors, 1'40; fusters, 1'75.

Com indica M. G. Le Bon en son xamós libre «Psicologia del Socialisme» d'ahont trayem tots aquests dats, res té d'estrany, després de lo que s'acaba de veure, això és, ab uns preus de producció tant baixos, que a l'India en sols deu anys las expor-

tacions hagin pujat de 712 milions a més de 4.000. També's comprèn per las mateixas rahons que'l Japó poseeixi grans fabricas com la de Kanegafuchf ab tal prosperitat en los negocis que permeten repartir *dividendos* del 10 al 12 per 100, mentres a Inglaterra las industrias análogas abonin, las mellors, lo 3 per 100 com a màxim y algunas hagin suprimit lo dividendo perquè cada dia disminueix llur exportació a causa de la competencia de l'Orient.

Los orientals s'han posat a fabricar de poch en poch tots los productes europeus y sempre en condicions de preu que fan imposible la lluita. Relotjeria, porcelana, perfumeria, paper, de tot se fabrica ara al Japó. L'article europeu és donchs cada dia més exclut de l'Orient y n'hi ha, com las cerillas, que abans los inglesos ne venian per valor de 600.000 franchs y avuy sols ne venen per 10.000, mentres los japonesos, que no'n veñan pocas ni moltes han arribat ab poch anys a una producció que a l'any 1895 era de 2.275.000 franchs. Aquest article se ven a un franch 144 caixas, o sia 15 caixas per 10 cèntims. Los mateixos japonesos venian al 1890, 700 franchs de paraguas y ombrel·las; cinch anys més tard, ne venian 1.300.000 franchs, y aixís en totas las demés industrias.

L'abundancia de producció va portar als japonesos a extendre'ls seus mercats, y pera no ésser tributaris de la marina europea, primer van comprar vaixells y després ensajaren llur construcció. Tenen avuy grans paquebots, illuminats electricament y construits segons los últims models. Una sola Companyia (*Nippon Yusen Kaisha*) posseix 47 barcos que competeixen ab las Missatgerías francesas, y, sobre tot, ab la Companyia inglesa dita peninsular y oriental. Fa temps van crear un servey bisemanal, entre'l Japó y Bombay y un altre ab Australia, mentres preparavan l'establiment de linias ab Inglaterra y Fransa. Tenen tripulacions pagadas a rahó de 10 franchs per home y més, y alimentadas ab unas quantas sacas d'arros.

Lo perill groch queda sintetizat ab las següents consideracions del mateix Le Bon:

«... Xina no ha entrat encara en lo moviment industrial, però veymen arribar lo moment de ferho. Allavors se pot preveure que ab sa immensa població sense necessitats y ab llurs colosals reserves de carbó, serà en poch anys lo primer centre comercial del món, lo regulador dels mercats, y que la Borsa de Pekin determinarà'l preu de las mercaderías en tots los paisos. Pot apreciarse ja'l poder d'aquesta competencia reordant que'ls americans, reconeixentse incapassos de lluitarhi, no han trobat altre medi que treure violentment los xinos del territori. No és llunyana l'hora en que un vaixell de mercaderías europeas sia una rara als mars d'Orient. ¿Què hi aniria a fer allí?»

De Re Agrícola

IV

Són las superstitios materia explotable per excelencia; no s'acaba may la credulitat del poble y tothom, per espabilat que vulgui semblar, no ha deixat de pagarhi son corresponent tribut.

Duas collas de sers més nets de clatell que'ls altres, s'han proposat viure de l'imbecilitat humana anant pel món sens treballar y ab l'esquena dreta. Per un costat los que preteneu cuidar la cosa pública: los polítichs, cacichs y caciquets de totas midas ab son seguit d'immensa arcabotada. Per l'altre, l'incomptable corrua de bruixots, monstres que posseixen tantos tentaculs, que'n tenen per agafarlos tots, los rics, los pobres, los despreocupats, los créduls, los que viuen en ciutat, los que en masias y

Representació directa de las primeras casas en Ornamentació, Orfebreria y Arts Decorativas religiosas
J. Caballé y Goyeneche

Ilogarets que vingui esperen aquell home de la fals, únich que l'idea de igualtat sol posar en pràctica.

Tractemne d'aquests bruixots en una de sas especialitats més raras. Són gairebé sempre gent ignorant, molt pretenciosa, pagats y convençuts de llur indubtable suficiència: galdindis que sempre fan lo vano. Parlan de costum a un auditori que'ls escolta com si fossin precursors de algún Messias que ha de venir repartint las onas desitjadas. Las einas que gastan són poquetes y baratas; total, un parell de bastonets d'oliver bort, roure o mata vera. Ab això ne tenen prou per fer bons quartos.

Tots los hauréu vist a l'obra; andan seriosos, fixo llur esguart pel món de las quimeras, los brassos en avant y'ls bastonets que las mans ben fort agarran forçant la posició, miran encreuats la terra, sa bona mare. Ja sembla que l'han trobada aquella aigua que cercavan; sa cara se contrau per l'esfors que'ls brassos han de fer per aguantar las fustas que cap al cel volen girarse, fins que no poguent més, té de llensarlas. Atribulat s'aixuga la suor que de son front a gotas raja.

N'hi ha molta d'aigua, los diu, casi una teula, probèu vosaltres. Y ja teniu al pagès y a l'amo ab las canyetas a la mà; van fets uns burros tractant d'imitar lo fet per l'altre. Unas vegadas las fustas obeeixen al desitj natural d'aquells que ho proban, altres no's mouen y això és lo més comú, pero mirin a dalt o a baix, se moguin o no's moguin, amo y pagès ensarronats quedan, y' l'bruixot saori se'n vá ab los quartos y promesa formal de cobrarne d'altres lo dia felis que las cols polrán regarse.

Y vinga gastar diners, tot fent lo pou que sinia será després; ja és a deu canas, l'aigua no's veu; vint ne té'l pou y no té aigua; vint y cinch, ja sembla que la terra surt humida; que n'és de segura en aquest pou la aigua! Mes, quina llástima, és massa fonda, no's trauria a compte lo fer sortir a dalt l'aigua. Esperem lo saori y quan torni que'n marqui un altre de pou que aquest será segur. Que'n sab aquell home, mentida sembla, això ho fá per l'art del diable!!!

Contents y enganys quedan los homes, sense pensarse que han sigut víctimas de la llur bestialitat. Oh! santa senzillesa! Y no's pensèu que sia això patrimoni de genteta; tots hi cayem qui un jorn qui un altre. Jo per ma part, cal que ho confessi, també he pagat penyora y per cert no escassa. Sens creuerhi gens ni mica y fins burlantem mos quartos he esmersat ab un saori d'aquests.

Home sabut, alt y sech de cara, de parlar reposat com fá un oracle, y ab eynas de metall, invent d'un capellá de Fransa «abbé Monnier», que ha escrit una obra remarcable, explicantme magnetismes y foras naturas que fins dubta me feyan si era ciencia o so's mentida car son aplom era inconmensurable. L'aparell que duya, en un cercle gravat d'ahont un fil penjava, indicava també la fondaria de l'aigua y segons ell deya, may s'havia equivoat.

Vuit o deu punts me marcá, tots bons per trobarhi aigua y per desgracia l'únich lloch que per sa posició'm convenia n'estava faltat. Com bon enciclopèdich que porta totas las paraulas menys la que un busca era

la meva terra; això tot sovint passa. Ab gran patxorra, la broma fins al final vaig fer seguir; en tots los punts marcats un pou se buidá fins més avall de la fondaria que aquell bruixot de tanta ciencia infusa havia fixat y en cap d'ells hi varen poguer omplir ni una ferrada.

Faltava l'únich seti ahont lo seu veto havia posat lo saori. Allí no calia pensarhi ab l'aigua. Més que mitj empipat faig fer lo pou y *catala aigua*. Encara n'hi ha avuy y ben fresca y regalada; sinia de platerets en son demunt s'hi aixeca, y cada estiu una mula que s'hi enganxa dona fe del gran miracle.

Que tots los enganys com jo, se n'aconsolian, pensant que no és de avuy ni d'ahir que a tots fa efecte lo que de lluny o d'aprop se sembla a màgica. De temps antich ja això passava y encara avuy domina la tendencia de creuer que són bruixots los que tenint grans coneixements en geologia, fundantse en datos certs, marcan los setis pera fer pous o minas que casi sempre resultats afirmatius proporcionan als que ho demanan. Aquesta mania exasperava a un altre cèlebre capellá francès «En Paramelle», que sempre protestava de que la pagesia'l considerés com home que havia fet pacte ab lo diable.

En totas las èpocas l'anar darrera l'aigua ha sigut feyna que ha preocupat a tothom, a l'agricultor particularment. Hesiod, Columella, Vitruvi, lo gran enginyer militar que companyava las legions del primer Cèsar, ja indicavan uns procediments que són molt lluny de las bestiesas que encara avuy privan per arreu. Però ab tot y ésser ben establerts los principis científics en que reposan las practicas usadas en materias hidrológicas, no'ls hi entra dins del magí a la gran majoria de la gent que més fàcilment se deixa enlluernar per los sortilegis de la bruixeria y de las canyetas endevinatorias.

Creuem, no obstant, que entre anar a l'Universitat a cursar ciencias, cosa impossible per l'immensa majoria, y empassarse un sens fi de tonterias hi ha un terme mitj que no hem de deixar correr. N'hi han de bons procediments, que encara que semblin empirics, tenen explicació plausible y rahanada y que sobrè de tot no costan gaire.

Pels Baikans, Danubi avall, pel Cáucas y la Crimea, y especialment per entre'ls pobles d'origen mahomtà, hi ha un sens fi de pous, fonts y fontetas, escampadas per arreu, pels llochs més arids, com si una administració més paternal, que no és la nostra, hagués prè per empenyo que ningú y en lloch se pogués morir de set; fins n'hi han que constitueixen obras d'art erigidas al mitj de planurias arenosas y sens vegetació de cap mena. No hi ha res d'això, són simplement particulars que pel seu propi compte han buscat l'aigua necessaria y han construït la font o'l pou ab l'idea única de fer mèrits devant de Déu y anar dret al Cel posant en practica allò de *donarás beurer al qui té set*. Beneida creencia salvadora.

Són varis los procediments que hi emplean pera cercarla l'aigua a n'aquellas terras. A Moldavia netejan de tota mena de vegetació'l lloch ahont s'ha de fer l'experiment y una vegada ben nete-

Ornamentació

Sagrada

Ornaments confeccionats de totas clases y teixits d'or y plata pera Pontificas, Ternos, Palios, Casullas y demés ornaments pera Iglesia.

Orfebreria Religiosa

Servey complert pera Iglesias y oratoris.

Estatuaria Religiosa

Imatges de talla, en fusta, marbre, pedra y **Cartró Fibra** (ab privilegi), materia absolutament sòlida y que pot beneirse.—Construcció d'altars, Retaulas, Confessionaris, Púlpits, Reclinatoris, etc.

jat lo cubreixen ab una pell de molla, la llana a dalt; al mitj de la pell hi posan un ou de gallina ben fresch que tapan ab un vas esmaltat de nou. Això's fa cap al tart d'un dia sech, sense vent y ab la terra també s'ca. L'ensendemá al matí, quan surt lo sol, se treu lo vas. Si l'ou y la llana están ben coberts de rosada, hi ha aigua y soma; si l'ou és sech y solsament la llana té rosada, la capa és més fonda y si tot és sech no cal que n'hi busquèu d'aigua. No'n hi ha.

A Russia s'emplea molt aquest altre procediment. Se prenen 60 grams de cal viva y'l mateix pes de sofre y verdet; lo tot ben pulverizat se posa dins d'un vas nou y esmaltat; al demunt 20 grams de llana de moltó sense rentar. Se tapa'l vas hermèticament ab una covertora també esmaltada. Una vegada fet això se pesa exactament y en temps ben sech s'enterra a 30 centímetres. A las 24 horas se treu lo vas, s'aixuga bé y's pesa. Si aquest vas resulta més lleuger que abans d'enterrarlo, no hi ha aigua y quant més pes farà més n'hi ha y més soma.

Sembla que són aquests procediments que donan molt bons resultats; sobre tot lo primer que vos he descrit. Tots reposan sobre'l mateix ordre d'ideas y tots són facilíssims de executar.

Tan poch costès de treuer nos del demunt tanta y tanta impedimenta com a rosseguem; ¡qué depressa hi correriem a probarho!

¿No és veritat?

LADIFER.

La qüestió dels consums

Molt sovint a Tarragona, com a tot arreu, l'opinió pública sofreix los efectes d'una suggestió anorreadora y s'inclina ab impremeditació y entusiasme vers solucions que en definitiva resultan d'efecte contrari al que's persegueix.

No volèm recordar la desconsoladora freqüència ab que durant l'any passat s'han produït conflictes deguts a l'esmentada suggestió, y molt nos temem que actualment per aplicarhi a un assumpto de molta gravetat y importancia, lo *laissez faire, laissez passer*, quan menys nos ho pensèm las cosas hagin arribat a un punt que ja no sia possible retrocedir y tinguem que soportar las conseqüencias, per un espay de temps relativament molt llarch.

Nos referim al tant y tant complicat assumpto dels consums. Hi ha una ponencia nomenada pera resoldre'l; ponencia que's troba ab un problema dificilíssim per las condicions en que la qüestió's presenta; ponencia a la que tota la fermesa y bona voluntat, que som los primers en reconèixerli, no bastan; y en lloch de parlar clar, en lloch de cooperar a l'obra comú exposant cada hu son modo de pensar, no sembla sino que sia un crim fer objeccions, acudintse al poch patriòtic sistema de criticar l'obra que's persegueix, a casa y en familia, als cercles polítichs, als cafès, a tot arreu, sense que ningú tingui'l valor civich de donar la cara, de parlar clar, de fer obrir los ulls als qui portats de son bon desitj han buscat la solució del problema dels consums emprenent una orientació equivocada.

Y aqueix mateix fenomen de poch civisme, lo veym seguir per la premsa. O nosaltres somniem o no és aquesta l'enlairada missió del periòdich. May déu deixarse portar lo periodista per la corrent popular, y quan aquesta per un o altre motiu ha sofert una desviació que pot tindre conseqüencias, imperiós deber de la premsa és encausarla, dirigirla aquesta opinió popular, emetre ideas, rahanarlas y ab ampli y lleal criteri fer veurer las ventatjas y inconvenients de tot projecte, de tota idea, de tota solució.

Procedir d'altre modo, callar, limitarse a una superficial informació, será si's vol molt cómodo, deixarà obertas totas las portas pera després criticar l'obra; mes just és reconèixer que aixís se presta un flach servey a la cultura pública.

Las anteriors consideracions nos han mogut a ferlas los detalls que no coneguerem fins dissapte, quan ja teniam en premsa nostre número anterior, de lo que's proposá pera resoldre la qüestió de consums la ponencia y comissió nomenada a l'efecte.

Lo projecte consisteix: Primer. En recullir per subscripció unas 100.000 pessetas pera indemnisar a l'Arrendataria y conseguir traspassi l'Arrendament al Municipi; y Segón: En recaudar l'impost de consums per certs gremials baix la base de l'encabessament per especies.

No ja d'ara, de molt endarrera,

tan prompte donarem compte dels successos ocorreguts lo mes de Janer, a l'ocuparnos de la solució que podria tindre lo conflicte creat per la vinguda de l'Arrendataria, diguerem clar y net que l'encabessament gremial era impossible y avuy nos atirem y ratifiquem en l'opinió que allavors emeterem. De seguirse pera la resolució definitiva del conflicte lo que la ponencia proposa, l'únich resultat que s'obtidria fóra que l'actual arrendatari surtis de Tarragona, lliure, tranquil, satisfet y sense da ny, en un negoci esguerrat que al cap y a la fi li ha de costar molts malsdecap y moltas pèrduas.

De las dificultats que portaria'l repartiment equitatiu del cupo que a cada gremi carrespengui, de s'inconvenients que esdevindrian al tractar de ferlo efectiu per mesos anticipats, aixis com de l'impossibilitat de fer càlculs pera encabe'sar algunas de las especies subjectes a l'impost, no volèm parlarne perquè hem de suposar que la ponencia déu tenirho previst. Però, rebutjada per contraproduent y impracticable la primitiva idea de suprimir portas, y consiguadas ja en pressupost 100.000 pessetas per'l personal, hauriam de veure si l'estalvi de 20 o 30.000 ptas anyals per aquest concepte, compensa als industrials dels inconvenients, molestias y dificultats de tots los ordres que porta aparellat l'haver d'anticipar mensualment la cantitat que per consums los hi correspongui pagar; puig no s'ha de desconeixer que la recaudació als portals té la grandíssima ventatja de cobrar al comptat y de poch en poch, és que la manera menys gravosa y més practica pera l'industrial.

De cap de las maneres convé a Tarragona que continui l'Arrendataria, és veritat; mes cal tenir en compte lo que's fa. No'ns deixem portar per suggestions, per enlluernaments, per quixotismes que la bona fé sola no justifica, y ab serenitat fem alguna cosa de profit; practica: no sia cas que'l remey siga pitjor que la malaltia.

Hauriam faltat a la tradició de nostre modest setmanari si en aquests moments no haguéssim exposat lo que pensèm. Y cumplert aquest dever de tota publicació, preguem als diaris locals lo *Diario de Tarragona*, lo *Opinió de la Provincia*, lo *Diario del Comercio*, lo *Cruz*, lo *Heraldo de Tarragona* y lo *Justicia* y als setmanaris lo *Avanzada*, lo *Fraternidad Republicana* y lo *Bisturi* que dediquin a tant important assumpto la major atenció, fent conèixer a Tarragona quina és l'opinió que mereix a cada una de las esmentadas publicacions lo concert gremial en projecte.

Siguin las que vulguin las ideas que s'esposin, sempre será mellor emeterlas publicament, ab serenitat, altesa de miras y noblesa,—puig un dia o altre hem de comensar a discutir las cosas en serio,—que no l'actual mutisme, mutisme que de resultar després lo que's fassi perjudicial, podria donar lloch a que s'ens tingüés a tots per cómplics o per lo menys faltats d'aquella energia, de aquella virilitat que deuen donar mostra sempre los qui per deber, per sacerdocí, s'ocupan de la cosa pública.

L'aniversari del noy Guixer

L'avi Guixer era un jayo baldat de las camas, un antich pescador, cantaire, mal parlat a voltas per deix de l'ofici, devot a estonas, bon home sempre y candorós com una criatura. Anava més polit que un liri de platja y donava goig de veure'l a l'estiu en lo pati de sa casa, sota l'emparrat, ab sos cabells blancs com una brumera de sabó, sa carassa fresca y vermellosa, sa camisa de fil groller resplandenta de netada y flayrosa de la bugada, los brassos arregussats y las mans llestas, entreteixint jonchs o conjominant cordas. No n'hi havia un altre de més entès en ormeigs de pescar. F'ya nansas, garbitanas, palanges, cels... Y ell ab aquestes arts y la seva dona xacutant en lo coixí tot lo dia de sol a sol, sense destorbarse més que lo precis pera enllestir las altras feynas de la casa, s'acampavan la vida sobradament.

Jo, que era aficionat a la pesca, ab excusas de ferme arreglar un volantí o adobar la fas d'una nansa, visitava sovint al bon home y vareig acabar per serhi amic de debò.

Lo que és a l'estiu no deixava cap dia d'anar a passar lo rato a casa seva. S'hi estava bé. M'assentava en lo fresch pedris del pati, a l'ombra dels pàmpols, y ja fumant un cigarret m'endormiscava ab las cansons del

jayo, ja parlava ab ell de las cosas de la mar, tot guaitantme per la portada sempre oberta. La mar! Jo n'estava enamorat. Ell no, y no obstant se l'estimava com un marit se pot estimar una dona de malas entranyas, que li ha ocasionat molts disgustos, però que al cap y a la fi no deixa d'haverseli arreat a l'ànima. No'n deya may bé. «Sa mar! Mal foch que l'assequi! Es maleida sa mar.» Y li sobraven menjantsela ab los ulls, y totas las sevas distraccions consistian en resoldre de quina barca era una vela, que tot just s'ovirés, y en descifrar en las lleus boirinas los pronostichs dels cambis de temps.

Un dia que, com de costum, me vaig encaminar a casa seva, vareig quedar extranyat de trobar la porta tancada. A pesar de que vaig sentir trepitj per dins, no vaig volguer trucar, pensant que tal volta faria nosa, y vaig posarme a passejar pel carrer amunt y avall. Queya un veritable xafech de sol; però ¡bá!... Me vaig entretindre contemplant lo lluminós paisatge: aquell cel d'un blau ferm, aquellas casas blanquíssimas, arretalladas al peu d'una montanya penyascosa d'un moreno formentós, en la qual las ginestas en flor brillavan com los joyells sobre'l pit ossut y colrat d'un gitano; y després lo mar y'l ros sorral y'ls llauts ab sas velas extesas a secar y las serralladas llunyanas, blavissas, com transparents...

Lo dia era esplèndid. Y quina quietud de poble ensopit!... Quasi ningú enlluch. Actofadas en la platja ruenta unas donas, ab los mocadors de llurs testas tirats endevant a tall de vela de carro, repassavan silenciosos los esborranchs d'una xarxa. Més lluny un mestre d'aixa, a la vora d'una barca tombada, feya bullir en un fogaret lo seu cassó de quitrà. Un xicot pescador havia arreconat la seva canya y s'era a largassat al cim d'una roca, adormintshi tranquilament. Tot se veyia a través de la bravada que s'exhalava de la terra, una fumarella comparable a l'ombreta bellugosa que produeix un vidre passat ràpidament per un raig de claror. Y quin cant de cigalas més seguit, seguit devallava de las garrotxas!

Al principi vaig amararme de sol ab certa gaubansa, desafiantlo: apa, torram, que això és salut; però al cap de no gaire me'n senti molestat. La roba'm cremava... y vaig pensar: bé t'atraparé prou, no'm faltaran umbrelas, ni cobre'ls.

Efectivament, los llauts ab sas velas estesas m'oferian estatjes ubachs, tentadors. Sobrè tot una parella del bou. Las sevas velassas havian sigut lligadas com un cobre'cel de l'una a l'altra de las duas barcas bessonas. Allí no hi traspuava una gota de sol y, en cambi, per escàs que fós, l'alè de la marinada havia d'esmunyirshi fresch de ruixims, aixis que deixava l'ona esgavellada sobre'l sorral. Jo que me n'hi vaig y, al punt que hi arribem... ¡vaturalist!... vetallí a l'avi Guixer assegut en unas esparcinas dujadas.

Era ell, sí... Per més que estava girat d'esquena, no podia desconeixerlo ningú. Son caparras blanc, descobert, sas amplas espatllas sense més vestimenta que la camisa y'ls elástichs... Já anava a cridarlo, quan me vaig adonar de que estava passant lo rosari!

Allavors vaig comprendre'l cas. Era lo dia catorze de Juliol, l'aniversari de la negada del noy Guixer. Lo bon avi estava cumplint ab un degut piados. Forsa vegadas li havia sentit a dir que per aquella diada no trebavava; y jo sabia que, mentres pogués valerse de las camas, no havia faltat cap any a l'iglesia a oír una missa de difunts, y això que molts diumenges se la jugava. Pobre vellet, té, quina se n'ha pensada! De cara al mar, a la presència del poetich cementiri del seu fill, vé a resarli las sevas oracionetas. Ah! si la candidesa és amable al bon Déu.

Instintivament me vaig llevar la gorra y'm vaig posar a bollar pare-nostres. Quina emoció m'esdevingué! Lo món s'anava ensombrint, ensombrint devant dels meus ulls enllorats. No veyia més que'l bol a lleig de foch que produia'l sol a l'arruixarse sobre'l mar. Però per mi en aquell moment ja no hi havia sol, ni realitat. Una tluació se m'imposava. Totas aquellas llumanetas eran mil y mil flamas de candelles, que cremavan en un ofici de difunts, que dintre d'un temple immens, ab las fondarias perdudas en vagorosas foscors. Se sentia'l trèmol d'orga, solem-

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fabrica de xocolates hi trobaran surlit de clients. Lo diposit está instalat pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un diposit, ahont lo totas las classes que fabrica la casa **Poblet** y als maleixos preus que aquí. en lo **Colmado Pelayo**, Rambla de Canaletas, 9, Barcelona.

ne, baix, devotíssim, creixent a poch a poch, tornant a mimyar dolsament... L'èxtassis de queleom de sant s'apoderava del cor.

Lo vell, que m'havia llucat a qua d'ull, aixís que acabà'l rosari, digué una saive en veu alta pera que jo la pogués seguir, y després, girantse, me saludà afablement:—Gracias, gracias, y visca molts anys.—Y jo no vaig contestar paraula, perquè l'emoció m'ennuagava, però li vaig estrengre fortament la mà.

Puch fer un jurí de que may he pres comiat de cap dol ab l'ànima tan conmoguda. Mes lo vell no s'inmutà gota; estava tranquil, serè, no's donava compte de lo que a mi'm sobreexcitava. Era un home aixís, tenia cops de poeta sense haverne esment, sense perdre may aquella simpática ignorancia, que'l feya incapàs d'artificis.

JOAQUIM RUYRA.

Del libre nou *Marines y Boscajes*.

Comentarios

¿Qué convé més?

Tots, sense distinció, nos lamentem sempre, que'l Parlament espanyol perdi'l temps ab interminables debats polítics que podran interessar als partits que's disputan l'ús del poder, però que al país no li convé gens ni mica. Cal confessar que's que aixís pensem anèm llastimosament equivocats, perquè en l'actual situació a Espanya li convé més que tot y abans que tot que las Corts tractin exclusivament de política.

Creuran vostès que això ho diem en broma y creguin que s'equivocan; ho sostenim en serio y absolutament convensuts. Després que'ns haguem explicat és segur, seguríssim que vostès refermaran la nostra opinió.

Ab los debats polítics y ab totas aquestas discusions inútils ab que s'entretenen los nostres parlamentaris, se pert, just és, confessarho, llastimosament lo temps; però al menys si no fan cap bé al país, tampoch li fan cap mal.

En cambi, quan de lo polítich, volen passar a lo econòmic, tothom tremola, perquè hi entenen tant, que aproban poch menys que sense discusion los projectes més barruts que s'hagin pogut imaginar.

Ara mateix tenen a punt de solfa, pera ésser aprobats, los dos disbarats més grans del segle: lo dels cambis y l'alcohol.

Del primer n'havem parlat tantas vegadas, que no cal ferho de nou, y del segon anirém parlantne, perquè és una cosa tan monstruosa y desbaratada que sembla impossible hagi sortit de la testa de cap persona mitjanament imposada de lo que són impostos. Bastará dirloschi que si se aproba dit projecte l'alcohol pagarà, no un impost, sinó tres: lo de fabricació, l'especial de consums y l'actual de consums. Total, una borratxada de pessetas cada hectòlitre.

Y no és això tot. Hi ha cada enred de procediment y tals disposicions fiscals, que's fabricants y tractants d'alcohol, ja cal que's preparin a rebre cada cop d'expedient que tremolarà la caixa.

Los anissads que's despedeixin de la seva beguila favorita; una copa d'anissat costará més que una de chartreuse.

Veritat que val més que'ls nostres governs fassin política que no aministració? Al menys en lo primer cas lo poble, pagano, no reb.

Nos ab nos

—Escollin: Algú de vostès sab de cert qui és lo verdader arrendatori dels consums?

—Home, me contestaran, diuen que és lo Sr. Guirarro;—però qui sab a n'hi ha d'altres de per mitj?

—Que'l Sr. Guirarro és l'amo o fa oficialment d'amo, ja ho sabem.

—Donchs si ho saben perquè ho preguntan?—dirán vostès.

—Perquè mentres l'arrendatori se negocia filosòficament y no'n parla mai de las pèrdas que a la se-

va butxaca produiren los vuit dias de *puerta abierta*, lo periòlich *Heraldo*, de la *Mancha* no's pot treure del cap l'escandaloso matute, com si's drets que's deixaren de pagar, los hi hagin robat o poch menys.

Vaja, senyors de l'*Heraldo*; això de servir als seus abonats y al públich cada dial mateix plat de *matute*, embaña, cansa y fatigüeja, descreditant de passada a *maitre d'hôtel*, que en lo cas de referencia, no sab quina terra trepitja, y que acabarà per allunyar a tota la parroquia de la casa.

Però deixant això de la parroquia que al cap de vall és, compte seu y no nostre, podria dirnos l'*Heraldo*, si lo que s'introduí durant los consabuts vuit dias fou realment *matute*? Nosaltres entenem que no, puig estant la linia fiscal completament abandonada y sense ningú que cobrés, los introductors d'especies no violaren cap llei ni cap reglament de consums. Qui faltà fou l'arrendatori de no cobrar com devia; però no volent o no poguent cobrar per motius purament particulars, lo públich estava en lo seu perfectíssim dret de entrar tot lo que li semblés.

Nos dirá l'*Heraldo* que aquest dret lo va usar lo públich d'una manera bastant extensa, y és veritat; però què li sembla al confrare que devia fer? Jugár a la manilla sobre las ruinas dels felatos? Oferirse a l'arrendatori pera fer de burot? En aquests casos, com en molts, l'instint popular, fou lo procurar cada hu per ell, y tant los industrials com propietaris, menestrals y obrers feren lo que pogueren pera guanyarse una pesseta, que és a lo que está tothom molt amatent sempre y més ayudía que passan altas.

Vindrè ara ab geremiadas y escarafalls de puritanisme és senzillament ridicol, molt més quan en altre ordre de cosas aquests mateixos puritans, gastan unas mànegas més amplas que la Rambla.

Per lo tant farà bé l'*Heraldo* de no amoinar més a la gent ab això de l'escandaloso *matute*, perquè cregui, al públich li vá agradar tant aquell règim de llibertat, que si'l Sr. Guirarro fos tan amable d'abandonar las portas dos o tres dias, cada sis mesos, hi tornariam ab molt de gust y ja tindriam resolta la qüestió consumera.

Lo ball infantil de l'Ateneu

Hermós espectacle oferia la tarde del passat diumenge'l saló del teatre de l'«Ateneu Tarraconense»: feya la ilusió de trobarse devant d'una gran panera de flors ab pòncellas mitj esberladas, sentintse alegre piuladissa d'aucellets y'l brumir dels papellons atrets per l'aroma d'ignocencia que escampava arreu la felicitat.

Tot era bonich: la sala artísticament adornada rabejada de llum; los nens, ab trajos ríchs y de gust refinadíssim, cofoyos passejant son garbo, saltant al compàs dels refilalls de la orquesta; las mares, plenas de felicitat y rojas per l'escalfor de l'amor, ensenyant a tothom sas més preuadas joyas, los fills de son cor, y onadas de riallera alegría enmelan una tarde que presentantse tan brúfola y avara no pogué, en tot, esfoliar lo goig que dins de l'Ateneu hi niava.

Qui pogués ésser petit pera gosar ab l'ànima plena de felicitat y'l cor curullat d'amor! Qui pogués tindre uns fills tan xamosos, ab tanta ignocencia, ab tanta alegría com las damas que passejavan son garbo y hermosura al costat de reys, nobles, cassadors, soldats... que engolían caramelos y sofrian moins los petons dels admiradors.

Ja sempre la suprema felicitat de un nen ha consistit en que no hi hagi estudi: què tal será si a tal ventura s'hi junta la d'anar molt maco, poguer remugar dolsos a dojo y saltar a desdir al sò de ben acompassada orquesta?

Y las mares? Per molts que sigan las tristuras que enfelan la vida, sempre dintre'l cor queda un llevat de alegría que creix al suau contacte de l'amor; y ara que la mare tracta de

presentar a las fredas y escorcolladoras miradas de un jurat lo seu fill pera que li digan que... que és lo més maco, quantas horas ha passat alegre somniant lo triomf... sols lo dubtarho provoca llambregadas de rancunia que brillan en sos ulls. ¡Pobre jurat!

Lo més difícil fou triar los del primer premi, ¡si tots lo mereixen! Uns per la riquesa del vestit, altres per la propietat de sa indumentaria, aqueixos per la originalitat del disfres, aquells pel garbo ab que'l lluián y tots pel bon gust que han demostrat. ¡Quin devassall de riquesa, d'art y de paciencia!

Després del convenient examen y de llarga espera, lo jurat publicá la concessió dels premis segons lo següent fallo:

Primer premi: Carme Cartaña y Francesch Sugrañes.

Accésit: Pilar Peñarubia y Francesch Coca.

Menció honorífica: Raimunda Mestre y Antón Piñol.

Segon premi: Carme Martí y Joseph Mª Piñol.

Tercer premi: Cila Berruezo y Tomás Coll.

Hi havia un mosqueter gris que tenia'l cor robat a tothom y un Bac que feya bona la cervesa més amarga, y'l Bach s'emportà'l primer premi y'l mosqueter... també.

Lo fallo y delicadesa del Jurat foren acertadíssims; l'Ateneu demostrá que sab fer bé las cosas, revelant una cultura envejable en tots los seus actes. Lo CAMP se complau felicitantlo.

NOVAS

En mitj del gran desert de l'ensopiment que en certas esferas hi ha a Tarragona, en dels passats dias de Carnaval aparegué un deliciós oasis ahont pogueren divertirse de veritat un encantador estol d'hermosíssimas senyoretas de lo més preuat de nostra societat.

Aqueix lloch d'esbarjo fou l'elegant estada de la distingida senyora D.ª Ventura Bas, viuda de Soler, mare de nostre benvolgut amich en Cunrat, qui fent gala de sa amabilitat may posada en dubte, accedí de bon grat a una petita indicació del jovent tarragoní pera reunir-se a casa seva.

Vora las deu del vespre era quan varen invadirse los salons de tan hospitalaria casa per un regular nombre de joves cada hu ab lo seu corresponent *gori-gori*, quedant gratament impresionats al veure la bellesa que allí estava reunida, donchs hi havia xamosas senyoretas de la més radiant hermosura, desde la morena de grans y atractivos ulls, fins a la rossa de cabells d'or. ¡Quin cop de vista més enlluernador y simpátich!

No's varen fer esperar gaire las notas del piano, rompente'l foch ab un airós Boston, al que seguiren una serie de Rigodóns, Polkas etc: que feren la delicia de la joventut allí reunida. Quan lo rellojje tocá mitja nit parà'l ball, continuant la vetllada ab l'execució per algunas senyoretas, que per cert ho feren moltíssim bé, de bon nombre de pessas musicals dels mestres més famats y entre las que entusiasmaren de debò algunas de nostra estimada terra.

Lo refresch fou esplèndid a tot ésser y'l varen servir las graciosas y bellas fillas de D.ª Vantura, Josephina y Mercè que's desvivian pera atendre a tothom.

Vora las duas del matí terminava tan agradable festa, y tots los concurrents deploravan no sovintejin més aquestas reunions.

Seguint lo criteri que exposém en nostre article «La qüestió de consums», hem d'expressar neta y clarament la nostra extranyesa per l'acort pres en la darrera sessió de l'Ajuntament. Una imprevisió y un desconeixement absolut de la materia que sols pot disculpar la bona voluntat ab que volém snposar que s'obra, han fet que la serietat de l'Ajuntament no quedés en gaire bon lloch.

La Ponencia de Consums proposá, obrir y garantir una suscripció de 100.000 ptas., ab tot lo caracter y requisits d'un emprèstit, y haventse suscitat duptes respecte a la legalitat de lo que s'anava a fer, s'acordá que l'Ajuntament no retorni aquella important cantitat fins que s'aprobi'l seu pago en lo presupost adicional.

No's sembla als senyors regidors que votaren aquesta extranyesa, que si l'Ajuntament necessita autorisació pera pagar un deute d'aquesta mena, ab major motiu li ha de fer falta pera contraurel? Qui s'avindrà a deixar cantitats sense cap mena d'interès y per pur patriotisme, si no hi ha la més absoluta seguretat de que li han d'ésser retornadas?

No volém suposar que's tracti de disffressar un regalo de 100.000 pessetas, perquè no és aquest l'esperit que sembla informar la proposició. Si aixís fos, tindriam que Tarragona que ha dit y sostingut davant del govern, que no podia pagar lo que per consums se li exigeix, abonaria l'actual cupo ab 100.000 pessetas més.

Cal que la Ponencia y que tothom tinga compte en lo que's fa, no sia cas que a la fi caiguem en un ridicol espantós.

Ha mort cristianament a Sevilla, després de penosíssima malaltia, la distingida Sra. D.ª Adelaida Alonso de Fraga, carinyosa mare del Secretari d'aquesta Audiencia D. Lluís Suárez.

A las molts probas d'afecte y estimació que'l Sr. Suárez ha rebut ab motiu d'aital desgracia, pot afegirhi la nostra ben sincera, puig que de tot cor l'acompanyem en lo dolor que en aquests moments experimenta.

Aquesta nit, a las deu, tindrà lloch en los salons del «Círcol de Tarragona» una sessió de jochs de mans y d'ilusió seguits d'uns curiosíssims exercicis de mnemotecnica que Jonarà lo conegut y aplaudit tarragoní senyor Casals.

Creym que ab aital motiu se veurá aquella societat favorescuda per la presència de gran nombre de senyoras y senyoretas.

L'Associació de Mestres públichs de la provincia en l'última sessió acordá nombrar soci de mèrit, per son desvetllament en pró de l'ensenyansa y dels mestres, a nostre estimat amich y company D. Cosme Oliva y Toda, director de *El Magisterio Tarraconense*.

Es una distinció molt merescuda, per la que felicitem coralment a nostre amich.

Diumenge morí a Madrid la senyoreta Carme Cañellas d'Ochoa, fi la de nostre particular amich D. Joan Cañellas, a qui ab aquest trist motiu testimoniem nostre condol.

Per nostres bons amichs los senyors Quintana y Torres, del comers d'aquesta plassa, hem sigut obsequiats ab un bonich calendari de la important companyia inglesa de segurs «Royal», quins representants a Tarragona són los esmentats senyors. Agraïm l'obsequi.

Los auxiliis de la ciencia foren impotents y divendres deixá d'existir lo respectable Sr. D. Francisco Guasch y Vallverdú, pare de nostre bon amich y company D. Robert.

Dedicat lo Sr. Guasch en sa joventut al comers, ab sa activitat y inteligencia lográ assolir una respectable fortuna, a la vegada que conseguia guanyarse l'apreci de quants tenian lo gust de tractarlo.

Ja d'edat avançada y retirat fá anys completament del negoci, dedicá tota sa existencia a la familia y a fer lo bé del próxim, essent la mort sumament sentida, de lo que'n fou bon testimoni la nombrosa y distingida concurrencia que assistí ahir al luctuós acte de l'enterro.

Donem a la distingida familia Guasch y en especial als fills del finat D. Anselm y D. Robert nostre més sentit pèsam y ls hi desitjem la resignació necessaria pera suportar l'actual infortuni.

Revista de Revistas

Havem rebut lo número 2, corresponent al mes de Febrer, de l'important *Revista Musical Catalana* (Butlletí mensual de l'«Orfeó Catalá») més nodrida y interessant, si cab, que l'anterior, puig que ademés de continuarse'ls articles «Músichs vells de la terra» per Felip Pedrell y «Ab motiu de l'estreno d'«Actè» per A. Vives, conté'ls següents: «La Reforma de la Música en l'Iglesia» per E. Suñol, en lo que després de descriure los manaments del Sant Pare Pius X formulats en l'«Instrucció sobre la música sagrada», recomanant lo restabliment de l'antich cant gregoriá, fa atinats comentaris y aclaracions sobre aquest assumpt. Publica'l cartell del primer concurs de la «Festa de la Música Catalana», instituïda per l'«Orfeó Catalá» que's celebrará en lo mes de Juny y pera la qual s'ofereixen nou premis.—Una completa secció de noticias musicals de Catalunya y extensas correspondencias de Berlin, Lisboa, Londres, Madrid y New-Yor.—«Notas biográficas» y «Publicacions rebudas», en quals seccions se fa la crítica de varias obras y una «Secció oficial» de l'Orfeó Catalá tanca aquest número, de 24 planas, a dos columnas, d'ataçada lletra.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

LA ACTIVA

Servey diari d'encàrrecs de Tarragona a Barcelona y viceversa

DE

BOXÓ Y FORÇADA

Direcció Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins las 4 de la matinata) y carrer de la Nau, 9, fuster.

A Barcelona: Portaferriera, 23; porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Cervesa

de primera calitat, se serveix a preus reduhits en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y preus econòmichs.

LINIA DE VAPORS SERRA

PERA LIVERPOOL

Lo dia 23 de Febrer sortirà d'aquest port lo vapor **Benita**.

Admet càrrega y'l despatxa son agent don Modest Fenech.

Ibarra y C.^a de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 25 de Febrer lo vapor **Cabo San Antonio**, son capitá D. Joan Amezcua, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Compañía Valenciana de Navegació

Linia regular de grans y ràpits vapors

ENTRE Espanya, França é Italia

Vapors de la Companyia Sagunto, Alcira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia

Pastillas Morelló

Obren per inhalació dels agents antisèptichs, anti-catarrales y anti-asmatichs que's desprenen mentres van descende per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, etc., etc.

Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....	Don Joseph Ciurana y Cabré
Vis-president.....	Don Pere Company y Molins
Administrador general.....	Don Bonifaci López Muñoz
Idem idem suplent.....	Don Pere Rius y Fàbregas
Vocals.....	Don Joan Rovira y Palau
	Don Vicens Piera y Brils
	Don Joseph M. ^o Lorjurt y Barbany
	Don Felip Durán y Piqué
	Don Vicens Aldrofeu y Prats
Gerent.....	Don Edelmir Borrás y Lozano
Secretari general.....	Don August Vidal y Parera
Inspector general.....	Don Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la provincia de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando

TALLERS d'Arts Sumptuarias

DE FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presupostos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable

Unica que conté'l 80 per 100 d'oli de fetge de bacallá y glicerosfats y hipofosfats de cals y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacèutichs de Barcelona, mitjant l'análisis dels Srs. Drs. Bonnet, Catedràtichs de Farmacia de Madrid y Codina Langlin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenvolupament físich, creixensa d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nenys, embrassadas, vells y personas débils; pera las enfermetats consuntivas, convalescencia, diabetes, tos, catarros, tísis, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas: A Tarragona, Major, 14

ACADEMIA CARBÓ
DIBUJ-PINTURA ART DECORATIV
Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues a las tres de la tarde.

DIBUJ.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim ió, que resisteix tota proba al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrien fer melló, a propòsit per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrills y un gran assortit de bastons, parassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

DE

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obras de **Literatura, Ciencia y Arts** de las principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanals o a pllassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de **L'Avenç** y a la **Il·lustració Catalana**
Il·lustración Artística,
Album Salon,
Il·lustración Española y Americana
La Moda Elegante ilustrada,
Salon de la Moda
La Última Moda.

y a tota classe de **Il·lustracions, Periòdichs y Revistas** francesas, inglesas y alemanas.

La Confiansa

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)
TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

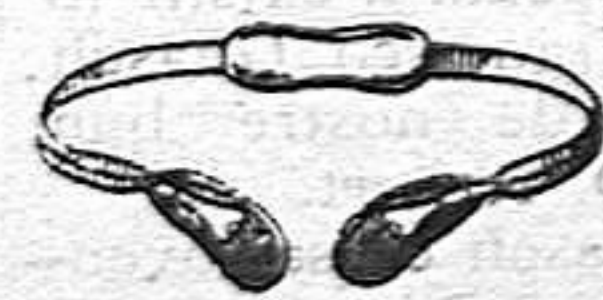
ST. AGUSTI, NÚM. 21. PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Gran fábrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENÇATS)

Aquest establiment compta ab los avensós més moderns y pràctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trençaduras.

Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trençaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixela, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra, a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla, etc., grans lligams, etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.
 Fora..... 1'50 »
 Extranjer..... 2'00 »
 Número d'avuy..... 0'10 »

Anuncis a preus reduits

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real, 6, cantonada Rebolledo, 20

En aquesta casa troba a l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la mellor marca
TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga
CASA FIGUERAS

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals
TARRAGONA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Linia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Febrer sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII**, pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 6 de Febrer sortirà de Barcelona, lo de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Mannel Calvo**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 15 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Montserrat**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacific, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinidad, Guanta y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 27 de Febrer sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas lo vapor **Isla de Luzon**, directament pera Port-Saïd, Suez, Colón, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental de Africa: India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Mars sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **Maria Cristina**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.

Linia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Mars sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir-se a son agent **D. EMILI BORRÁS**.

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de tanger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la tendre, fresca y escullida del tangerer agre y's vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta. A l'engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demandar AIGUA NAF SERRA

LO MEJOR RECONSTITUYENTE ERA COMBATRE AB EXIT TOTA LAS MALTIAS NERVIOSAS. DE LA VENTA EN TOTA LAS FARMACIAS Y EN CASA SON AUTOR, PASSEIG DE GRACIA, 4, BARCELONA